

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 174/2020 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om uppföljning och granskning av yrkes- skolereformen

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, ärade talman, till den minister som saken gäller, översänt följande skriftliga spørgsmål SS 174/2020 rd undertecknat av riksdagsledamot Jari Myllykoski/vf:

Hur bedömer ministern yrkesutbildningens nuläge med särskild hänsyn till genomförandet i praktiken av individuella studieplaner, såsom avses i lagen och förordningarna,

på vilket sätt kan man utöka kontrollen av utvecklingsplaner för det personliga kunnandet på annat sätt än att möjligtvis ingripa på efterhand och

på vilket sätt har man tagit hänsyn i verksamheten till karaktären av de så kallade personaluthyrningsföretagens affärsverksamhet i ett läge av undersysselsättning?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

En fungerande, studerandecentrerad och dokumenterad individualisering ligger som grund till att studerande får den undervisning, handledning och annat stöd som de behöver, på ett sätt som är anpassat till varje studerandes målsättningar, förutsättningar och livssituation. Detta förutsätter att vi möter studerande som individer och att resurserna kan riktas till dem som behöver stöd i sina studier. Uppgörandet och uppdateringen av en personlig utvecklingsplan för kunnande (PUK), tillsammans med studeranden och utbildningsanordnaren, säkerställer att studierna genomförs i för studeranden och arbetslivet ändamålsenliga studiemiljöer och på ett ändamålsenligt sätt.

Undervisnings- och kulturministeriet följer upp genomförandet av yrkesskolereformen och personliga utvecklingsplanerna för kunnande, bland annat genom systematisk insamling av respons från studerande. Utbildningsanordnarna har samlat in nationell feedback från studerande sedan 1.7.2018. Studerande svarar anonymt på en nationell enkät två gånger under sin studietid. Enligt enkäterna fungerar personliga utvecklingsplanerna för kunnande (PUK) minst sagt bra (medelvärdet i frågorna om PUK är minst 3,5/5). Det återstår dock utvecklingsarbete för utbildningsanordnarna i uppgörandet av PUK. Studerande upplever att de inte tillräckligt kan påverka valet av examensdelarna eller inlärningsmiljöerna. Dessutom upplever studerande att identifiering och erkännande av kunnande som införskaffats tidigare eller annanstans måste förbättras. Av detta skäl beviljade undervisnings- och kulturministeriet år 2019 sammanlagt omkring 17,8 miljoner euro i strategifinansiering till anordnarna av yrkesutbildningar till PUK-processen och till utveckling av

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 174/2020 rd

kunnande i anknytning till tjänsteprocessen i utbildnings- och läroavtal. Ministeriet har vidare planer på att ännu under denna vår starta ett utvecklingsprogram för yrkesutbildningens kvalitet och jämställdhet där man allokerar finansiering även till förstärkning av individualiseringen. Syftet är att ta i bruk gemensamt utvecklade och goda verksamhetsmodeller och god praxis från tidigare utvecklingsprojekt, hos alla anordnare av yrkesutbildningar.

Utbildningsanordnarna har möjlighet att följa genomförandet av PUK också med hjälp av ePUK. ePUK -tjänsten säkrar också samstämmigheten av olika utbildningsanordnares PUK -uppgifter när det gäller innehållet av uppgifter i tjänsten, eftersom tjänsten kräver ett gemensamt uppgiftsinnehåll. Genom ePUK kan studerande se sina egna ePUK -uppgifter och kan dela dessa. Utbildningsanordnaren ser sina egna studerandes ePUK -uppgifter och kan förmedla dessa till den ansvariga på arbetsplatsen. Den ansvariga på arbetsplatsen kan se uppgifterna för den studerande vars arbetsplatshandledare eller kunskapsutvärderare han eller hon utnämns till. Undervisnings- och kulturministeriet kan få uppföljningsuppgifter om genomförandet av PUK från Utbildningsstyrelsens datalager. Med ePUK -tjänsten har utbildningsstyrelsen förbättrade möjligheter att få nationell uppföljningsinformation om uppgörandet av PUK samt innehållet och tidpunkten för kunskapsförvärvandet och påvisning av kunnande. Denna uppföljningsinformation kan utnyttjas i handledningen i branschen.

ePUK har tagits i bruk från och med 1.5.2019. Numera har nästan alla anordnare av yrkesutbildningar överfört PUK -uppgifter till informationsresursen. I informationsresursen finns dock endast begränsade grunduppgifter om studerandes PUK -uppgifter. Endast en del av utbildningsanordnare har överfört mera fullständiga uppgifter om innehållet i PUK till informationsresursen.. Detta beror på att leverantörerna av studieadministrationssystem inte kunnat färdigställa systemen till ett sådant skick att det vore möjligt att överföra heltäckande PUK -uppgifter till den nationella informationsresursen genom gränssnittet. Undervisnings- och kulturministeriet har planer på att vidareutveckla digitala lösningar till stöd för individualiseringen, i samarbete med Utbildningsstyrelsen, utbildningsanordnare och leverantörer av studieadministrationssystem.

I personaluthyrningsföretag, såsom i alla utbildnings- och läroavtal med arbetsplatser, ska utbildningsanordnaren försäkra sig om att lagstiftningens förutsättningar för förvärvandet av kunnande, som baserar sig på läroavtalsutbildning eller utbildningsavtal, uppfylls. Läroavtalsutbildningen baserar sig på ett skriftligt, tidsbegränsat avtal mellan studeranden och arbetsgivaren, och arbetsgivaren kan också vara ett personaluthyrningsföretag. I läroavtalsutbildningen ska huvuddelen av kunnandet, i genomsnitt minst 25 timmar i veckan, kunna förvärfvas på arbetsplatsen genom praktiska arbetsuppgifter. I inhämtandet av kunskaper som baserar sig på ett utbildningsavtal gör utbildningsanordnaren ett skriftligt avtal med representanten för arbetsplatsen i fråga och utbildningsavtalet ska överlämnas till studeranden för kännedom. Studerandens kunskapsmål framgår av PUK som ska biläggas läro- eller utbildningsavtal till de delar som berör läroavtals- eller utbildningsavtalsutbildning. I läroavtals- och utbildningsavtalsutbildning utgörs och uppdateras PUK tillsammans med studeranden och utbildningsanordnaren samt arbetsgivaren. De praktiska arbetsuppgifter genom vilkas utförande studeranden kan nå det kunnande som är målet, ska framgå av PUK. Av PUK ska framgå på vilka utbildningsarbetsplatser och vilket kunnande enligt examensgrunderna inhämtas och påvisas vid respektive tidpunkt (dag eller mellan datumen). Om

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 174/2020 rd

arbetsgivaren enligt arbetsavtalslagen flyttar över en arbetare, med dennas medgivande, till ett annat företag (brukarföretag), är utbildningsanordnaren skyldig att försäkra sig om att förutsättningarna i läroavtalsutbildningen blir uppfyllda även för brukarföretagets del, och att uppdatera PUK som finns som bilaga till läroavtalet, till respektive delar. Arbetsgivaren kan inte ensidigt göra ändringar i läroavtalet eller dess bilaga, PUK.

Utbildningsanordnaren ska se till att utbildningsarbetsplatsen (i detta fall brukarföretaget och inte personaluthyrningsföretaget), där praktiska arbetsuppgifter utförs, har tillräcklig produktions- och tjänsteverksamhet, nödvändiga arbetsredskap och en personal som är kompetent i sin yrkeskunskap, utbildning och arbetserfarenhet. Detta med tanke på en utbildning enligt examensgrunderna eller PUK och anordnandet av yrkesprov. På utbildningsarbetsplatsen (=på brukarföretaget där praktiska arbetsuppgifter utförs) ska man utnämna en i sin yrkeskunskap, utbildning och arbetserfarenhet kompetent ansvarig arbetsplatshandledare åt studeranden. Arbetsplatshandledaren ska de facto kunna sköta sitt handledarskap på den arbetsplats där studeranden utför praktiska arbetsuppgifter och förvärvar kunnande. Studeranden har rätt till sådan undervisning och handledning i olika inlärningsmiljöer som möjliggör uppfyllandet av yrkeskunskaps- och andra kunskapskraven enligt examens- och utbildningsgrunderna.

Nationella centret för utbildningsutvärdering, Karvi, har två pågående utvärderingar. Dessa kommer att producera värdefull information om genomförandet av den individuella studiegången och arbetsplatsutbildningen och utvecklingsbehoven inom yrkesutbildningen. Utvärderingen av den individuella studiegången genomförs under åren 2020 - 2022. Den kommer att ge information om hur praxis i samband med individualisering, identifiering och erkännande av kunnande samt handledning och studerandes valmöjligheter förverkligas. Som en del av utvärderingen av förverkligandet av den individuella studiegången utvärderas också anordnandet av särskilt stöd i yrkesutbildningen. En djupare utvärdering av yrkesutbildningens närhet till arbetslivet och arbetslivssamarbetet genomförs 2021 - 2022. Denna utvärdering kommer att ge information om förverkligandet av arbetsplatsutbildningen, på vilka sätt den förverkligas och också dess funktion och effekt. Dessutom produceras information om strukturerna och formerna för samarbetet samt deras funktion och utvecklingsbehov.

Helsingfors 9.4.2020

Undervisningsminister Li Andersson